

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 275.

Solgte Session.

66de Møde.

Torsdagen den 20de December Kl. 1.

(Fortsat.)

S. Sæge (fortsat): Nu at påastaae, at den roestilbste Stænderforsamling ene repræsenterede Godseierklassen — den var talrig repræsenteret, det indrømmes — er vigtigt; thi naar man vil see, hvorledes det er stemt i Stænderforsamlingen, vil det vise sig, at Byernes Repræsentanter i flere Tilfælde have stemt med dem, der vare valgte af Bondestanden, end med dem, der vare valgte af Godseierklassen; navnlig har dette gjentagne Gange vist sig, hvor Landbosforholdene have været under Afstemning. Den Bestemmelse, som ligeledes blev fremhævet af den første ærede Taler om, at Godseierne kunde give Penge istedetfor at sætte Fæstegaardene i forsværlig Stand, kan maalet være hensigtsmæssig. Men er det en forstaaelig Fæstet, som modtager Pengene, vil det være den meest hensigtsmæssige Maade for ham at faae Gaarden sat istand paa; thi han vil da kunne indrette sig saaledes, som han stunder bedst; medens Godseieren, naar han skal sætte Gaarden istand, ikke vil være istand til at tage de Hensyn, som den Mand, der selv skal boe og bygge der, kan tage.

Johansen: Naar den ærede sidste Taler har meent, at Bestemmelsen i § 1 var saare heldig, saa maa jeg være af en ganske modfat Mening. Han fandt nemlig, at det var heldigt, naar de Gaarde, som endnu hvile paa endeel

af Fæstegodsset, kunde blive løste; hvorvidt nu det, som indeholdes i den første Deel af Paragraphen, kan være heldigt, skal jeg ikke saameget bestride, men hvad derimod den sidste Deel af Paragraphen angaaer, da maa jeg for mit Bekommende formene, ligesom det ogsaa synes at være blevet antydet af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen), iagtet han ikke udtalte det tydeligt, at den, som bestemmer, at man maa sammenlægge indtil 3 Bøndergaard, maa falde bort. Den sidste ærede Taler meente ogsaa, at § 2 ikke gav Godseierne saa store Begunstigelser, som man kunde ønske det, idet han fandt, at den Bestemmelse, som deri indeholdes om, at de maatte tage hver tiende Gaard af dem, de afløse eller afhænde, til Selveiendom, ikke kunde være tilstrækkelig for dem, idet han ligesom den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) meente, at det kun skulde være de Gaarde, hvorpaa der ikke fandtes Livsarvinger, men at de da vilde være udsatte for at komme til at vente i meget lang Tid og maaskee slet ikke faae den Fordeel, som § 2 tilsigter at give dem. Jeg skulde imidlertid mene, at § 2 er tilhælsig; Enhver maa nemlig vide, hvormange og store Ulykker den Forordning, som udkom i høifalig Kong Frederik den Sjettes sidste Dage, har bragt over Fæstefamilierne. Man veed jo, at denne Forordning indbrømmede de Godseiere, der gaved deres Bønder Høverifrihed for bestandig, Ret til at overtage til fri Raadighed ind under Hovedgaarden indtil 1/3 af det Areal, som forud laa under Hovedgaarden, og Benyttelsen af denne Ret har en stor Deel af Godseierne ikke for-